

EIROPAS SAVIENĪBAS FINANŠU INTEREŠU AIZSARDZĪBAS KOORDINĀCIJAS
PADOMES SĒDE

PROTOKOLS Nr.25

Rīgā
(sēde notiek attālināti *MS Teams*)

2022.gada 5.maijā

Sēdi vada:

Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta direktore
AFCOS vadītāja

Nata Lasmane
(Baibas Bānes vietā)

Sēdē piedalās:

Padomes locekļi:

1.	Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta direktore	Nata Lasmane (Baibas Bānes vietā)
2.	Valsts kontroles Pārkāpumu izvērtēšanas daļas vadītāja	Daina Baha
3.	Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu un muitas policijas pārvaldes Sadarbības daļas Sadarbības un attīstības nodaļas vadītājs	Gundars Rezevskis (Kaspara Podiņa vietā)
4.	Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes direktore	Santa Garanča
5.	Finanšu ministrijas ES fondu sistēmas vadības departamenta direktore	Zane Jansone
6.	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Attīstības instrumentu departamenta direktore	Iruma Kravale (Sanda Cakula vietā)
7.	Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta Fondu uzraudzības un informācijas koordinācijas nodaļas vadītājas vietiece	Ilze Muriņa (Pārslas Rigondas Krieviņas vietā)
8.	Tieslietu ministrijas valsts sekretārs	Mihails Papsujevičs
9.	Eiropas prokurors	Gatis Doniks

Uzaicinātie eksperti:

10.	Finanšu ministrijas Komunikācijas departamenta direktora vietiece	Lelde Grīnvalde
11.	Valsts ieņēmumu dienesta Stratēģiskās vadības lietu un sabiedrisko attiecību pārvaldes Starptautisko attiecību daļas speciāliste starptautiskās sadarbības jautājumos	Karīna Bukajeva
12.	Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Pirmās pārvaldes priekšniece	Anna Aļošina
13.	Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Pirmās pārvaldes Pirmās nodaļas priekšniece	Inese Zelča
14.	Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Pirmās pārvaldes Pirmās nodaļas galvenais inspektors starptautisko attiecību jautājumos	Viktors Laizāns
15.	Tieslietu ministrijas Krimināltiesību departamenta direktora vietnieks	Uldis Zemzars
16.	Konkurences padomes Aizliegtu vienošanos	Nora Vilisone

	departamenta vecākā eksperte	
17.	Iepirkumu uzraudzības biroja Kontroles departamenta direktore	Inta Vingre
18.	“Sabiedrība par atklātību - Delna” direktore	Inese Tauriņa
19.	Latvijas Republikas Prokuratūras Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas prokurors	Jānis Mināts
20.	Lauku atbalsta dienesta Juridiskā departamenta direktores vietnieks Projektu administrēšanas juridiskās daļas vadītājs	Andris Lācis
21.	Labklājības ministrijas Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām vadošās iestādes vecākā eksperte	Ilze Latvieta
22.	Valsts kases Eiropas lietu departamenta direktore	Karīna Zencova
23.	Centrālās finanšu un līgumu aģentūras Juridiskā nodrošinājuma nodaļas vadītāja	Linda Pucēna
24.	Iekšējās drošības biroja Pirmstiesas izmeklēšanas nodaļas priekšnieka vietnieks	Ivars Lubejs
25.	LR Pastāvīgās pārstāvniecības ES Budžeta padomniece	Baiba Jurisone

AFCOS sekretariāts:

26.	Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta direktores vietniece	Olga Guza
27.	Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta vecākā eksperte	Inese Brēmāne
28.	Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta vecākā eksperte	Marita Markevica-Boiko

Saskaņā ar Ministru Kabineta 16.12.2014. noteikumu Nr.769 “*Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības koordinācijas padomes nolikums*” 12. punktu **Padome ir lemttiesīga.**

Sēdes atklāšana un darba kārtības apstiprināšana

Sēde sākas plkst. 15:00

Sēdi atklāj un vada AFCOS pārstāve *Nata Lasmane* (aizvieto *Baibu Bāni*).

Iebildumu par darba kārtību nav, darba kārtība tiek apstiprināta.

Ņemot vērā, ka Padomē ir jauni locekļi, *Nata Lasmane* iepazīstina ar sēdes norisi un AFCOS darbības pamatprincipiem. Jaunie Padomes locekļi ir:

- Eiropas Prokuratūras Eiropas prokurors *Gatis Doniks*;
- Tieslietu ministrijas valsts sekretārs *Mihails Papsujevičs*;
- Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes priekšnieks *Pauls Krūmiņš*.

A.1. Sadarbība ar EK

Informācija par sadarbību ar Eiropas Komisiju (EK) izsūtīta pirms sanāksmes, iebildumi vai jautājumi nav saņemti.

Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai

B.1. Briseles aktualitātes

Latvijas Pastāvīgās pārstāvniecības ES Budžeta padomniece *Baiba Jurisone* informē sēdes dalībniekus par OLAF aktualitātēm, minot, ka ES Padomes Krāpšanas apkarošanas darba grupā (GAF) nav bijušas daudz aktivitātes, nākamā GAF sanāksme plānota šī gada 20.maijā. OLAF Uzraudzības komitejas locekļu atlases konkursā panākumus ir guvuši kandidāti no Latvijas: no šī gada 23.septembra uz 5 gadiem locekļa pienākumus pildīs Marita Salgrāve. Igors Ludboržs ir apstiprināts kā rezerves kandidāts.

Baiba Jurisone informē, ka 2021.gadā stājās spēkā regula Nr. 2020/2092¹, kas atrunā procedūru par ES budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstī. Pret Ungāriju ir uzsākta šī procedūra, jo, neskatoties uz apjomīgām pret Ungāriju vērstām finanšu korekcijām sektorālo programmu ietvaros 10 gadu garumā, Ungārija nav novērsusi trūkumus un pārkāpumus likuma varas jomā, kas ietekmē vai var nopietni ietekmēt ES budžeta pareizu ieviešanu. EK vēstule Ungārijai, kas ir pirmā dalībvalsts, kurai piemēro minētās regulas procedūru, tika nosūtīta 27.04.2022 un, ja 9 mēnešu laikā netiks rasta savstarpēja EK un Ungārijas vienošanās, tad ES Padomes kompetencē būs lemt par turpmāko rīcību.

Baiba Jurisone iepazīstina arī ar Eiropas Savienības finanšu atbalstu Ukrainai. Bēgļu krīzes risināšanai saistībā ar karadarbību Ukrainā jau ir stājušies spēkā grozījumi normatīvajos aktos, kas attiecas uz iepriekšējo daudzgadu finanšu ietvaru – tas skar gan kohēzijas politikas fondus, gan iekšlietu fondus, līdz ar to šo fondu nekontraktēto finansējumu var izmantot bēgļu vajadzībām, tomēr tas nerisina ne Latvijas, ne citu dalībvalstu finanšu vajadzības un karadarbības Ukrainā radītās problēmas struktūrfondu ieviešanā. Tāpēc 10 dalībvalstis t.sk. arī Latvija, ir iesniegušas ierosinājumus Eiropas Komisijai par grozījumiem normatīvajos un administratīvajos aktos. Ierosinājumi tiks prezentēti ES Padomes formātos gan tehniskā, gan politiskā līmenī. Kopumā Ukrainas bēgļus uzņemošās dalībvalstis vērs Eiropas Komisijas uzmanību uz nepieciešamajiem nestandarta finanšu risinājumiem, ņemot vērā krīzes bezprecedenta apmēru. Pašlaik ES finansējums Ukrainas krīzei tiek rasts, pārdalot un pārvirzot esošo finansējumu (piemēram, apm.400 miljoni eiro pārvirzīti iekšlietu fondos tūlītējiem pasākumiem bēgļu uzņemšanā; apm.120 miljoni eiro – loģistikas centriem Slovākijā, Rumānijā un ārstu vienību transportēšanai; apm.350 miljoni eiro – lauksaimniecībai, krīzes rezerves izmantošanai, kompensācijām un krājumu uzglabāšanai, humanitārajam atbalstam - apm.600 miljoni eiro Ukrainai, apm.360 miljoni eiro Moldovai). Eiropas miera fondā sniegtais atbalsts (apm.1,5 miljardi eiro) ir finansējums ārpus ES budžeta struktūras.

Ir plānoti arī turpmāki pasākumi saistībā ar ES finansējumu Ukrainai, nodalot tūlītējo finansiālo atbalstu (lai nodrošinātu valsts likviditāti, Ukrainai varētu būt nepieciešami apm. 5 miljardi eiro mēnesī) un rekonstrukcijas palīdzība, kam donori būs visa pasaule. ES saredz finansējuma piešķiršanu kā investīcijas pret reformām (tai skaitā risinot arī iekšējās tiesiskās problēmas), ņemot vērā, ka Ukraina virzās uz ES kā kandidātvalsts. Eiropas Komisijas priekšlikuma publikācija gaidāma 18.05.2022.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020R2092&from=EN>

Saistībā ar OLAF sadarbības iestādēm *Baiba Jurisone* informē, ka šī gada aprīļa beigās no amata atkāpās ES robežu un krasta apsardzes aģentūras “Frontex” vadītājs, kurš jau iepriekš bija ziņojis par iespējamiem aģentūras pārkāpumiem. Šo lietu izmeklē arī OLAF. Savukārt, ES aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (Eurojust) paplašina savu mandātu un būs atbildīga par kara noziegumu Ukrainā pierādījumu vākšanu, saglabāšanu un analīzes veikšanu.

Baiba Jurisone atzīmē, ka Eiropas Komisijas priekšlikums par Finanšu regulas grozījumiem paredzams tiks publicēts šī gada maija vidū.

Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai

B.2. EPPO aktualitātes

Gatis Doniks informē par Eiropas Prokuratūras (EPPO) aktualitātēm:

- EPPO ir izdevis 2021.gada pārskatu, kurā ir arī atrodama detalizēta statistika (tai skaitā sadalījumā pa valstīm) par EPPO aktivitātēm 9 darbības mēnešos, tā sekmēm un noziedzību. Piemēram, par PVN noziegumiem var secināt, ka lielākā izkrāpšana ir Vācijā. Pirmajās trīs vietās ir Itālija, Bulgārija, Rumānija, kur kopumā visvairāk ir izdarīti tā saucamie PIF noziegumi. Baltijas jūras reģionā – visvairāk Lietuvā, tad Latvijā, Igaunijā un Somijā. Šajā statistikā jāņem vērā valstu atklāšanas kapacitāte un cik daudz katra valsts ir iepriekš jau ieguldījusi detektēšanas sistēmas attīstībā. Piemēram, Itālija un Vācija ir ļoti daudz ieguldījušas, tāpēc šīm valstīm atklāšana ir ļoti spēcīga.
- Latvijas EPPO aktuālā statistika: pašlaik ir 14 Latvijas kriminālprocesi, 7 kriminālprocesi, kur Latvija palīdz citām valstīm (Vācijai, Itālijai, Nīderlandei), kas ir lūgušas palīdzību atsevišķu izmeklēšanas darbību veikšanā, kas arī ir apjomīgi un laikietilpīgi un ir vērā ņemams pie statistikas aprēķina. Latvijā ir arī 5 materiāli, kas pašlaik vēl ir izlemšanas stadijā. Latvijas EPPO 04.05.2022 uz tiesu nosūtīja pirmo kriminālprocesu.
- Tiek plānoti Latvijas EPPO telpu remontdarbi, līdz ar to tuvākos mēnešus EPPO birojs mainīs atrašanās vietu.

Gatis Doniks izsaka pateicību par atbalstu sadarbības partneriem - Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldei un Valsts Policijai, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam un ES fondu kontrolējošām iestādēm. Turpinās informatīvs un sadarbības darbs ar iestādēm, lai ieviestu savlaicīgu detektēšanas mehānismu, kas pamatā ir ieviests, tomēr, saņemot materiālus, redzam, ka dažos gadījumos tas nav nostrādājis un ir nokavēts brīdis, kad varēja efektīvi iegūt apstiprinājumus PIF noziegumu noziedzīgajām darbībām. Efektīvas sadarbības ar kontrolējošām iestādēm attīstībā ir liels potenciāls, lai ieviestu savlaicīgu noziegumu atklāšanas un pierādījumu iegūšanas mehānismu. Par šo tiek plānots apmācību cikls ar kontrolējošām iestādēm, lai veicinātu savlaicīgu kontrolējošo iestāžu komunikāciju ar EPPO.

Gatis Doniks secina, ka no EPPO darbības ieguvējs ir ne tikai ES budžets, bet arī valsts budžets, jo ar noziedzīgām darbībām skartie izdevumi nav jāattiecina no valsts budžeta. EPPO Latvija ir jau atgriezis izkrāpto ES finansējumu, kas ir tuvu miljonam eiro. Kā arī vienkāršoto kriminālprocesu ietvaros ir piemēroti naudas sodi iesaistītajām personām, piemēram, pašlaik vienā lietā sods būs ap 250 tūkstošiem eiro, ko iegūs valsts budžets.

Nata Lasmane uzsver komunikācijas stiprināšanas nozīmi izpratnes veidošanā par sadarbības partneru vajadzībām, lai sasniegtu rezultātu. Saskaņā AFCOS tīkla potenciālu kopīgas izpratnes veidošanā, tai skaitā Padomes sēdēs tiek sniegta informācija par iestāžu darbības specifiku.

Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

B.3. Informatīvais ziņojums MK par veiktajiem krāpšanas apkarošanas pasākumiem 2021.gadā

Nata Lasmane izsaka pateicību iesaistītajām iestādēm, kas sniedza informāciju un piedalījās informatīvā ziņojuma sagatavošanā un informē, ka ziņojums ir saskaņots un pašlaik tiek iesniegts Ministru kabinetā. Šogad ziņojums ir vairāk informatīvs un netika virzīti lēmumi, kas jāpieņem Ministru kabinetam.

AFCOS pārstāve *Marita Markevica-Boiko* izklāsta “Informatīvā ziņojuma par veiktajiem krāpšanas apkarošanas pasākumiem 2021.gadā” (turpmāk - ziņojums) sagatavošanas procesu, saturu un informāciju par izdarītajiem secinājumiem, uzsverot, ka:

- Ministru kabineta uzdevumi protokollēmumā netika sagatavoti, jo pēc 2021.gada datiem ir secināms, ka AFCOS tīkla sadarbības mehānisms strādā un Ministru kabinetam nav nepieciešams uzdot papildus uzdevumus.
- Neatbilstību skaita statistikā nav lielas svārstības salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem. Tomēr neatbilstību summu apjomos bija liels kāpums no apm. 9 uz 33 miljoniem eiro, kas saistīts ar būvniecības karteļa atklāšanu. Neatbilstību gadījumu skaits saistībā ar aizdomām par krāpšanu ir nedaudz samazinājies (14 neatbilstību lēmumi 2021.gadā), tomēr neatbilstību summas (gandrīz 5,5 miljoni eiro) joprojām ir lielas un tāpēc ir būtiski turpināt strādāt šajā virzienā.
- Par 2021.gadā konstatētajām neatbilstībām tika ieviesta detalizēta neatbilstību analīze sadalījumā pa neatbilstību veidiem (14 veidi), lai identificētu jomas, kurās būtu ieviešami papildus pasākumi neatbilstību mazināšanai. 2021.gadā tika secināts, ka 70% no neatbilstībām bija iepirkuma (tai skaitā konkurences) normu pārkāpumos. Tomēr jāņem vērā, ka klasifikācija atšķiras pa dažādām ES fondu iestādēm, līdz ar to nākotnē jāvienojas par vienotu klasifikāciju informatīvā ziņojuma vajadzībām.
- Informatīvā ziņojuma ietvaros tiek apkopta informācija un analizēti dati par saņemtajiem iesniegumiem Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā (KNAB) un Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldē, par ierosinātajiem kriminālprocesiem un atteikumiem. Dati tiek analizēti, lai secinātu, vai ES fondu iestādes ir izdarījušas visu nepieciešamo, lai varētu uzsākt kriminālprocesu. Lai arī iesniegumu skaits ir samazinājies, lēmumu skaits par kriminālprocesu uzsākšanu ir palicis līdzīgs kā iepriekšējā gadā. Uz 31.12.2021 kopā ir 47 aktīvi kriminālprocesi (dažādās stadijās).
- Atbilstoši AFCOS darbības stratēģijas mērķiem, ziņojumā tiek sniegta informācija par to izpildi. 2021.gadā plānotie pasākumi ir izpildīti un ieviesti saskaņā ar stratēģiskajiem mērķiem. Arī 2022.gadā, kas ir stratēģijas noslēdzošais gads, tiks strādāts pie plānoto pasākumu izpildes, no kuriem būtiskākie: sadarbības starp Latvijas iestādēm un OLAF

stiprināšana, izpratnes veidošana starp dažāda profila institūcijām, #Atkrāpies! iniciatīvas turpināšana, E-apmācību modulis.

Olga Guza papildina, ka E-apmācību modulis būs pieejams *Moodle* platformā. Mērķgrupa būs AFCOS tīkla institūciju darbinieki, kas strādā ar ES interešu finanšu aizsardzību, jo īpaši noderīgs būs jaunajiem darbiniekiem, jo tas aptvers visus pamatjautājumus saistībā ar ES finanšu aizsardzību. Piekļuvi apmācībām varēs iegūt piesakoties AFCOS padomes sekretariātā.

Marita Markevica-Boiko vērš uzmanību, ka ņemot vērā Tiesību aktu portāla funkcionalitāti, pirms nākamā gada ziņojuma sagatavošanas nepieciešams vienoties par saskaņošanas procesu AFCOS tīkla ietvaros.

Nata Lasmane ierosina, ka AFCOS izsūtīs aptauju un aicina iestādes sniegt viedokli par informatīvā ziņojuma sagatavošanas formātu nākotnē un saprast kā racionālāk un efektīvāk to veidot, lai tam būtu lielāka pievienotā vērtība.

Marita Markevica-Boiko veic sanāksmes dalībnieku tiešsaistes aptauju *Slido.com* platformā gan par krāpšanas ietekmi pandēmijas apstākļos, gan par informācijas uztveri tekstuālos ziņojumos. Aptaujas rezultāti ļauj secināt, ka pēc dalībnieku domām krāpšanas apjoms pandēmijas laikā ir nedaudz palielinājies (42%) vai palicis nemainīgs (32%), tomēr daļa arī uzskata, ka krāpšanas apjoms pandēmijas laikā ir lielā mērā palielinājies (21%). Uz jautājumu par informācijas uztveri, lielākais vairums atbild, ka vislabāk informāciju uztver infografiku (39%) un grafiku un diagrammu (33%) formātā, arī teksta (28%) formāts ir gana uztverams; prezentāciju formātu izvēlējās vismazāk dalībnieku (11%).

Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

B.4. Aktualitātes komunikācijas jautājumos

Finanšu ministrijas Komunikācijas departamenta pārstāve *Lelde Grīnvalde* informē par komunikācijas pasākumiem 2021.gadā, kas pamatā darbojas pretkrāpšanas kustības #Atkrāpies! un iestāžu komunikatoru sadarbības tīkla ietvaros. Pandēmijas dēļ nebija daudz aktivitāšu, tomēr pilnveidota pieklūstamība mājaslapai www.atkrapijies.lv, ievietota jauna informācija par praktiskiem padomiem un organizēta konference “Pūļa imunitāte cīņai pret krāpšanu”.

Lelde Grīnvalde informē arī par 2022.gadā plānotajiem ES un Latvijas komunikācijas pasākumiem:

26.01.2022 OLAF komunikatoru tīkla (OAFCN) sanāksmē OLAF sniedza informāciju par komunikācijas aktualitātēm –jauno mājaslapu, pandēmiju un Atveseļošanas fondu, kā arī tika minēti riski, ka papildu finansējums piesaistīs arī krāpniekus kā vēl nekad iepriekš. Notika dalīšanās ar valstu pieredzi un EPPO aktualitātēm, kam ir izveidota 4 komunikatoru komanda, līdz ar to paredzams, ka EPPO aktivitātes publiskajā telpā kļūs redzamākas. Notika arī diskusija par kopīgu pretkrāpšanas kampaņu visas Eiropas Savienības līmenī.

09.03.2022 notika Latvijas iestāžu komunikatoru tīkla tikšanās. Šogad plānota dalība sarunu festivālā LAMPA (01.-02.07.2022, Cēsīs) – Valsts Kancelejas telts ietvaros tiek plānota aktivitāte kopā ar Patērētāju tiesību aizsardzības centru, Valsts Policiju, Valsts ieņēmumu dienestu un Probācijas dienestu. Tiek plānota arī sadarbība ar *Junior achievement Latvia* un sabiedriskās domas

aptauja par tendencēm un pandēmijas ietekmi uz attieksmi pret krāpšanu. Turpinās arī darbs ar sociālajiem medijiem, mājaslapu, izsaka pateicību iestādēm, kas iesūta informāciju un aicina arī turpmāk to darīt, ja ir kādas ar #Atkrāpies! tematiku saistītas ziņas. Var sūtīt uz e-pastu: afcos@fm.gov.lv vai caur savas iestādes komunikatoriem.

Nata Lasmane aicina sēdes dalībniekus informēt savu iestāžu komunikatorus par iespējam iesaistīties minētajās komunikācijas aktivitātēs.

Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

C.1. Noziedzīgi nodarījumi pret ES finanšu interesēm: definīcijas, tipoloģijas, pazīmes un prakses piemēri (metodika)

AFCOS pārstāve *Olga Guza* informē, ka darba grupa, kurā piedalījās pārstāvji no ES fondu vadībā iesaistītajām iestādēm un tiesībsargājošajām iestādēm, ir izstrādājusi metodiku “Noziedzīgi nodarījumi pret ES finanšu interesēm: definīcijas, tipoloģijas, pazīmes un prakses piemēri”. Metodika bija izsūtīta pirms sanāksmes, iebildumi vai jautājumi nav saņemti.

Olga Guza izsaka pateicību visiem, kas iesaistījās metodikas tapšanā, aicina iestādes iepazīties ar to un ņemt vērā turpmākā darbā. Tā palīdzēs ES fondu iestāžu darbiniekiem saprast, vai ir jāziņo EPPO.

Metodikas mērķis ir veicināt savlaicīgu Krāpšanas aizdomu gadījumu ziņošanu EPPO, šo gadījumu izmeklēšanu un palīdzēt identificēt, kurā posmā un pie kādiem apstākļiem ES fondu administrējošām iestādēm un Valsts ieņēmumu dienestam būtu lietderīgāk iesaistīt EPPO un tiesībsargājošās iestādes krāpšanas aizdomu izmeklēšanā.

Metodikai ir informatīva nozīme, tā apkopo tipoloģijas, pazīmes un prakses piemērus, ko nevar uzskatīt par visaptverošu jeb izsmeļošu. Jāatzīmē, ka pazīme liecina par paaugstinātu risku un nozīmē, ka ir jāseko turpmākai rīcībai vai padziļinātai izpētei. Metodika nav uzskatāma par obligāti lietojamu un praksē izmantojama kā ceļvedis jeb vadlīnijas, ko katra iestāde var arī pielāgot savai specifikai.

Ja ES finanšu interešu aizsardzībā iesaistīta iestāde konstatē vienu vai vairākas pazīmes vai aizdomas par pazīmēm, kas ir minētas šajā metodikā, tad tā atbild uz iespēju konsultēties ar EPPO pilnvarotām personām par turpmāko rīcību. Par nepieciešamo turpmāko rīcību attiecībā uz katru gadījumu tiks pieņemts individuāls lēmums.

Metodika ir sadalīta pa projekta ieviešanas posmiem, lai iestādēm ir iespējams pielietot atkarībā no projekta stadijas:

- Projekta izvērtēšanas un apstiprināšanas posms,
- Iepirkumu procedūru veikšanas posms,
- Projekta ieviešanas posms,
- Projekta uzraudzības posms,
- Krāpšana ar pievienotās vērtības nodokli (PVN).

Pazīmes attiecas uz ES fondu finansējuma saņēmēju, ES fondu projektu, izdevumu attaisnojošiem dokumentiem, piegādātājiem, darījumiem projekta ietvaros, iepirkumiem, aizliegtām vienošanām, būvdarbiem, tehnikas/iekārtas atbilstību. Metodikā ir iekļautas arī pazīmes, kas liecina par saistību ļaunprātīgu neizpildi un PVN krāpšanas pazīmes.

Metodikas sagatavošanā izmantoti gan OLAF materiāli, gan Latvijas tiesu prakse. Metodiku plānots aktualizēt reizi gadā, iekļaujot jaunāko tiesu praksi, pazīmes un iestāžu pieredzi. Papildus ir plānots sagatavot praktisko rīku (Excel rīks), lai metodiku var ērtāk izmantot praktiskajā darbā.

Olga Guza informē, ka metodika tiks publicēta AFCOS dokumentu platformā, līdz ar to būs pieejama AFCOS tīklam. Tomēr nav skaidrs, vai metodika būtu publicējama Finanšu ministrijas mājas lapas AFCOS sadaļā un lūdz sēdes dalībniekus komentēt, ja ir kādi iebildumi par publicēšanu.

Iekšējās drošības biroja pārstāvis *Ivars Lubejs* pauž viedokli, ka metodiku nevajadzētu publicēt kā sabiedrībai pieejamu, jo tā ir darba vajadzībām un satur noziedzīgu nodarījumu atklāšanas un izmeklēšanas metodiku. *Nata Lasmane* sliecas piekrist viedoklim un aicina citas iestādes sniegt viedokli arī pēc sanāksmes atsūtot uz e-pastu: afcoss@fm.gov.lv.

Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai

C.2. Informācija par OLAF organizēto semināru par Hercule III Tehniskās palīdzības programmu (citu valstu pieredze, labākās prakses piemēri)

Nata Lasmane informē, ka AFCOS sekretariāts arī plāno finansējuma piesaisti AFCOS tīkla kapacitātes stiprināšanai, izmantojot dažādus finanšu instrumentus un projektu iespējas. Pašlaik ir aktuāla *Hercule III* programma, kurā līdz šim jau ir bijuši Latvijai projekti un arī pašlaik var pieteikties jebkura Latvijas iestāde, lai stiprinātu kapacitāti ES finanšu aizsardzībā.

AFCOS pārstāve *Marita Markevica-Boiko* informē par OLAF 29.04.2022 organizēto semināru par *Hercule III* Tehniskās palīdzības programmu, kurai var pieteikties vienas komponentes ietvaros: līdz 24.05.2022 (Tehniskā atbalsta komponente) vai līdz 14.06.2022 (Semināri, apmācības, pētījumi). Veiksmīgam projekta pieteikumam un tajā paredzētajiem pasākumiem ir jābūt saistītiem ar ES finanšu interešu aizsardzību (ES izdevumu sadaļu, ES ieņēmumu funkcijām nav paredzēts finansējums no *Hercule III* programmas, bet ir citās programmās). Gan projekta pasākumiem, mērķiem, riskiem ir jābūt skaidri atspoguļotiem un izskaidrotiem projekta pieteikumā. Pēc OLAF pārstāvju teiktā, gan Eiropas Komisijas pārstāvjiem, gan dalībvalstīm ir kopā jāpievērš uzmanība un jādomā par krāpšanas nākotnēšanu (*future of fraud*) – kādas ir jomas, kas parādās no jauna, kādas jaunas tendences parādās, kur ir lielākās riska jomas. Kriptoalūta, kibernetizācija, ierobežota mobilitāte, “sarkano karogu” aktualizēšana – viss ir relevanti.

Projektu iesniegumu konkurence ir visai sīva – 2021.gadā no 45 iesniegumiem, apstiprināti tika 25 projekti dēļ pieejamā budžeta.

Salīdzinot datus par dalību *Hercule* programmā, ir secināms, ka Latvija ir pirmajā sešinieka pēc piešķirto projektu skaita salīdzinājumā ar pārējām dalībvalstīm. Semināra 2.daļā arī divi Latvijas pārstāvji dalījās savā projekta pieredzē – Valsts ieņēmumu dienesta un Tiesu ekspertīzes biroja pārstāvis.

Seminārā dalībvalstīm tika dota iespēja noskaidrot aktuālos un neskaidros jautājumus. Uz Latvijas interesējošo jautājumu par tirgus cenu pieejamību (KNAB jautājums) *Hercule III* programmas vadība solīja sniegt rakstisku atbildi, par atbalstāmām darbībām un aprīkojumu no *Hercule III*

programmas – IT programmas un ierīces, droni – ir attiecināmi, bet visi nosacījumi ir noteikti uzsaukuma tehniskajā specifikācijā (FICHE).

Detalizētāk par attiecināmajām izmaksām, citu dalībvalstu pieredzi un līdz šim iegādātā aprīkojuma piemēri tiks izsūtīti AFCOS tīkla dalībniekiem izmantojot AFCOS dokumentu platformu. Kā arī *Marita Markevica-Boiko* aicināja iepazīties ar komandējuma atskaiti un prezentācijām, kur ir norādīti gan iespējamie sadarbības partneru kontakti, gan sīkākas detaļas par semināra tēmām, kā arī norāda, ka AFCOS sekretariāts ir pieejams atbalsta sniegšanai, ja nepieciešams.

Nata Lasmane vērš uzmanību uz īsajiem pieteikumu iesniegšanas termiņiem un ja kādai iestādei jau ir zināmas vajadzības un iespēja piedalīties ar sava budžeta līdzfinansējumu, tad aicina izmantot šo iespēju un pieteikties programmai. Ja apmācību projektā tiek iekļautas vairākas sadarbības valstis, tad tā var būt kā papildus priekšrocība projekta apstiprināšanai.

Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai

AFCOS rīcībā esošos semināra dokumentus ievietot AFCOS dokumentu platformā.

Papildus, *Nata Lasmane* interesējas par “PIF direktīvas” (2017/1371) atbilstošu ieviešanu Latvijā, uz ko Tieslietu ministrijas pārstāvis *Uldis Zemzars* informē, ka Eiropas Komisijai ir sniegtas atbildes par Krimināllikuma normu atbilstību direktīvai un citi komentāri no Eiropas Komisijas vairs nav saņemti.

Nata Lasmane izsaka pateicību dalībniekiem par iesaistīšanos un sēdi slēdz plkst. 17:00.

2022. gada 5.maijā

Sagatavoja:

ES fondu revīzijas departamenta vecākā eksperte, AFCOS

I. Brēmane

Apstiprināja:

AFCOS padomes priekšsēdētāja p.i.
ES fondu revīzijas departamenta direktore,
AFCOS Latvija vadītāja

(paraksts*) N. Lasmane

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu